

Informatīvs materiāls

Apgrozāmo līdzekļu atbalsta Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai pieļaujamais izmantojums

Atbalsta programmas mērķis ir Covid-19 krīzes skartam uzņēmumam sniegt atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai, lai pārvarētu Covid-19 infekcijas otro izplatīšanās vilni. Attiecīgi granta izlietošana paredzēta tādai saimnieciskās darbības izmaksu segšanai, kas vērsta uz uzņēmuma nepārtrauktas darbības turpināšanu un likviditātes problēmu risināšanai.¹

Šis informatīvais materiāls ir sagatavots ar mērķi sniegt skaidrojumu par apgrozāmo līdzekļu atbalsta programmas (atbilstoši Ministru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumiem Nr.676 "Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai") pretendentu biežāk uzdotajiem jautājumiem par atbalsta mehānisma ietvaros sniegtā atbalsta jeb granta (turpmāk – grants) attiecināmajām un neattiecināmajām izmaksu pozīcijām.

Skaidrojošais materiāls ir izveidots ar mērķi norādīt uz atbalsta mehānisma izmantojuma attiecināmajiem maksājumiem, balstoties uz vispārpieņemtajām grāmatvedības normām. Vienlaikus izprotot apstākļu un nosacījumu dažādību, atbalsta saņēmēji ir aicināti rūpīgi iepazīties ar informatīvajā materiālā uzskaitītajiem maksājumu piemēriem, kuru veikšana par atbalsta līdzekļiem ir liegta.

Atbalstu ir aizliegts izmantot:

- ieguldījumu veikšanai (t.sk. pamatlīdzekļos, kas netiek izmantoti uzņēmuma primārās darbības nodrošināšanā, luksusa preču iegādei, uzkrājumu veidošanai cēlmetālos, un citu vērtību iegādei, kas ir uzskatāmi par likvidiem ieguldījumu objektiem);
- ieguldījumu veikšanai nekustamajā un ieguldījuma īpašumos;
- Aizdevumu izsniegšanai
- Aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona..
- Atbalstu nedrīkst izmantot sadalei dividendēs;
- Atbalstu nedrīkst attiecināt uz uzņēmuma jau iepriekš veiktajiem maksājumiem;
- Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzingu un kredīta maksājumus par nākamo periodu;
- Ar saimniecisko darbību nesaistītus izdevumu segšanai, kas nav tieši attiecināmi uz uzņēmuma darbību.

AKTĪV		
POZĪCIJA Atbilstoši vispārējiem grāmatvedības principiem	Statuss (Atļauts/ aizliegts)	ATBALSTA IZMANTOŠANAS IESPĒJAS
Ilgttermiņa ieguldījumi		
1. Nemateriālie ieguldījumi • Patenti • licences, tajā skaitā datorprogrammu licences), kuru derīgās lietošanas laiks ir	Daļēji aizliegts	Nosacījums: Saņemto atbalstu uzņēmums nedrīkst izmantot ieguldījumu veikšanai. Uzņēmums var veikt ieguldījumus nemateriālos ieguldījumos, ja tie nepieciešami Covid-19 krīzes laikā saimnieciskās darbības nepārtrauktībai. Atbilstoša pamatojuma piemērs: • <i>Krīzes skartajam uzņēmumam atbalsta periodā ir beigusies datorprogrammas licence, kas nepieciešama saimnieciskās darbības nodrošināšanai, šādā gadījumā licences iegāde ir attiecināma.</i>

¹ Informācija par pieteikšanos atbalsta mehānismam un tā saņemšanu, kā arī par citiem saistāmiem jautājumiem pieejams vietnē. Papildus informācija: <https://www.vid.gov.lv/lv/covid-19>.

ilgāks par gadu neatkarīgi no to iegādes vērtības		
2. Pamatlīdzekļi		
- Zemes gabali, ēkas un būves un ilggadīgie stādījumi. - Ilgtermiņa ieguldījumi nomātajos pamatlīdzekļos. - Iekārtas un mašīnas. - Pārējie pamatlīdzekļi un inventārs. - Pamatlīdzekļu izveidošana un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas. - Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem.	Daļēji atļauts	Nosacījums: Pamatlīdzekļu un inventāra iegādei, ja uzņēmums var pamatot, ka tas nepieciešams saimnieciskās darbības nodrošināšanai Covid-19 krīzes laikā, jo identificēts apgrozāmo līdzekļu plūsmas kritums un cita veida ienākumi šīs izmaksas nesedz, bet ir būtiskas saimnieciskās darbības nodrošināšanai un likviditātes problēmu risināšanai. Pamatlīdzekļu iegāde ir attiecināma, ja atbalsta saņēmējs var pamatot veiktās iegādes saistību ar uzņēmuma pamatdarbības jomu un nepieciešamību uzņēmuma likviditātes un turpmākas darbības nodrošināšanai. Atbilstoša pamatojuma piemēri: - Ēdināšanas uzņēmumam nepieciešams pielāgot vai pārveidot līdzšinējo darbības modeli, nepieciešami pamatlīdzekļi un inventārs, lai varētu sniegt pakalpojumus ārpus telpām. Tiek iegādāti pamatlīdzekļi, piemēram, nojumes, tenti, lapenes, ārtelpu mēbeles, ārtelpas vidi uzlabojošā tehnika, gaisa apsildes ierīces, ēdiena pārvietošanas inventārs, ārtelpu sanitārie mezgļi (izlietnes ar ūdens pievadu). - Viesmīlības uzņēmumam nepieciešams pielāgoties epidemioloģiskajai situācijai, lai spētu nodrošināt labāku gaisa apmaiņu iekštelpās, uzstādītu plastikāta aizslietņus, ierīkotu gaisa kvalitātes monitoringa sistēmu, nodrošinātu attālināto saskari ar klientu. - Ražošanas uzņēmumam nepieciešams nodrošināt darbību epidemioloģiskās situācijas apstākļos tiek ierīkota gaisa kvalitātes monitoringa sistēma, uzlabota ventilācija, ierīkoti darbinieku darba telpu atdaloši aizslietņi. - Vietējs pārtikas ražošanas uzņēmums pārstrukturizē darbību, lai efektīvizētu ražošanu un samazinātu nepieciešamību piesaistīt sezonālos darbiniekus produkcijas fasēšanas līnijā, mazinātu darbinieku, ierobežotu vīrusa infekcijas izplatīšanās riskus. Uzņēmums iegādājas nepieciešamās iekārtas darbības efektīvizēšanai. - Cita atbalstāmu pamatlīdzekļu iegāde, kas ir tieši saistīta ar uzņēmuma pamatdarbības jomu: - Vēdināma stiklota nojume (siltumnīcas veida) ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai āra teritorijā; - Koka lapenes ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai ārtelpās; - Āra kafejnīcas mēbeles (galdi, krēsli, lietussargi); - Teritorijas labiekārtošana - apstādījumu atjaunošana un ierīkošana (āra kafejnīcas klientu labsajūtas nodrošināšanai); - Vecā bērnu laukuma nomaiņa ar jaunu (ārā kafejnīcas klientu labsajūtas nodrošināšanai); - Zāles pļāvējs ar aprīkojumu (ārā teritorijas labiekārtošanai); - Metāla kontainers - zāles pļāvēja un cita inventāra novietošanai un uzglabāšanai (nesezonā āra mēbeles); - Minibāra iegāde viesnīcas numuriņiem (ledusskapis/mēbele); - Novecojušās biroja tehnikas atjaunošana. - Gaisa kondicionēšanas aparātu iegāde. - Vannas iegāde viesnīcas numuriņam. - teritorijas norobežojuma sakārtošana, lai izslēgtu nejausū cilvēku nokļūšanu bezpilota gaisa kuģu izmēģinājumu lidojumu teritorijā; - dronu izmantošanai pielāgota apsardzes atbalsta postņa izbūve vai iegāde; - atbilstošu tehnoloģiju un programmatūras noma vai iegāde; - dienesta transporta līdzekļa iegāde; - mārketinga izdevumi, tai skaitā, izstāžu apmeklēšana (perspektīvā). Neatbilstošu situāciju piemēri: <i>Uzņēmums iegulda atbalstu īpašuma (zemesgabali, ēkas, inženierbūves, telpu grupas un minēto objektu domājamās daļas) iegādē, lai iegūtu nomas (īres) maksu vai sagādātu cenas celšanos (vērtības pieaugumu)</i> <i>Uzņēmums iegulda atbalstu pamatlīdzekļos, kuru bilances vērtība tiks atgūta pārdošanas darījumā, nevis turpmākas izmantošanas gaitā</i>

Informācija par attiecināmajām izmaksām var tikt precizēta, ņemot vērā papildus identificējamus problēmjautājumus

		Uzņēmums iegādājas bankrotējuša citas darbības sfēras uzņēmuma ražošanas līniju ar mērķi mainīt atbalstu saņēmušā uzņēmuma pamatdarbības veidu.
3. Ieguldījuma īpašumi	Aizliegts	Saņemto atbalstu uzņēmums nedrīkst izmantot ieguldījumu veikšanai nekustamajā un citos ieguldījuma īpašumos.
4. Bioloģiskie aktīvi	Aizliegts	Atbilstoši "Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma" 13.panta (6) 2.punktam, bioloģiskie aktīvi ir darba vai produktīvie dzīvnieki vai augi, kurus sabiedrība tur, lai iegūtu lauksaimniecības produktus pārdošanai vai papildu bioloģiskos aktīvus; Neatbilstošu situāciju piemēri: Uzņēmums iegādājas mežu ar zemi izejmateriālu ieguvei, kas nav tieši saistīts ar uzņēmuma pamatdarbības jomu un nepieciešamību uzņēmuma ilgspējas un turpmākas darbības nodrošināšanai.
5. Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	Aizliegts	Saņemto atbalstu uzņēmums nedrīkst izmantot aizdevumu izsniegšanai vai ieguldījumu veikšanai.
- Līdzdalība radniecīgo sabiedrību kapitālā. - Aizdevumi radniecīgajām sabiedrībām. - Līdzdalība asociēto sabiedrību kapitālā. - Aizdevumi asociētajām sabiedrībām. - Pārējie vērtspapīri un ieguldījumi. - Pārējie aizdevumi un citi ilgtermiņa debitori. - Pašu akcijas un daļas. - Aizdevumi akcionāriem vai dalībniekiem un vadībai.	Aizliegts	Saņemto atbalstu uzņēmums nedrīkst izmantot aizdevumu izsniegšanai vai ieguldījumu veikšanai.
Apgrozāmie līdzekļi		
1. Krājumi		Atbalstu par atbalsta mēnesi atļauts izmantot krājumu pozīciju iegādei, ievērojot samērīguma principus. Attiecināmais iegādājamo krājumu apjoms rēķināms, kā uzņēmuma pēdējo trīs mēnešu līdz ārkārtas stāvokļa noteikšanai 2020.gada novembrī vidējais mēneša saimnieciskā darbībā izmantoto krājumu apjoms.
Tai skaitā, izejvielas, pamatmateriāli un palīgmateriāli, nepabeigtie ražojumi, gatavie ražojumi un preces pārdošanai, nepabeigtie pasūtījumi, avansa maksājumi par precēm, darba dzīvnieki un produktīvie dzīvnieki.		
2. Pārdošanai turēti ilgtermiņa ieguldījumi		Nav attiecināms
3. Debitori		Nav attiecināms
Tai skaitā, pircēju un pasūtītāju parādi, radniecīgo sabiedrību parādi, asociēto sabiedrību parādi, citi debitori, neiemaksātās daļas sabiedrības kapitālā, īstermiņa aizdevumi akcionāriem vai dalībniekiem un vadībai, nākamo periodu izmaksas, uzkrātie ieņēmumi.		
4. Īstermiņa finanšu ieguldījumi		Nav attiecināms
PASŪM		
POZĪCIJA Atbilstoši vispārējiem grāmatvedības principiem	Statuss (Atļauts/ aizliegts)	ATBALSTA IZMANTOŠANAS IESPĒJAS
Pašu kapitāls		Nav attiecināms

Informācija par attiecināmajām izmaksām var tikt precizēta, ņemot vērā papildus identificējamus problēmjautājumus

<i>Tai skaitā, akciju vai daļu kapitāls (pamatkapitāls), akciju (daļu) emisijas uzcenojums, nesadalītā peļņa, ilgtermiņa ieguldījumu pārvērtēšanas rezerve, finanšu instrumentu pārvērtēšanas rezerve, rezerves: likumā noteiktās rezerves, rezerves pašu akcijām vai daļām, sabiedrības statūtos noteiktās rezerves, pārējās rezerves.</i>		
Uzkrājumi		Nav attiecināms
<i>Tai skaitā uzkrājumi pensijām un tamlīdzīgām saistībām, uzkrājumi paredzamajiem nodokļiem, citi uzkrājumi.</i>		
Kreditori		
1. Ilgtermiņa kreditori		
Aizņēmumi pret obligācijām.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot citu saistību segšanai, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums ir emitējis ilgtermiņa obligācijas ar nodrošinājumu, iekļājot uzņēmuma pamatdarbībā izmantotos aktīvus. Uzņēmums apgrozāmo līdzekļu trūkuma dēļ Covid-19 iespēdā nav spējīgs veikt pirmstermiņa atmaksu.</i> Neatbilstošu situāciju piemēri: <i>Investors izmanto konvertējamo obligāciju iespējas un pieprasa obligācijas apmainīt pret akcijām, atbalsta saņēmējs izmanto atbalstu, lai atpirktu apmainītās uzņēmuma akcijas.</i>
Akcijās pārvēršamie aizņēmumi.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot citu saistību segšanai, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums ir veicis mezanīna tipa aizņēmumu ar nosacījumu, kam ir iestājies samaksas termiņš, vienlaikus uzņēmumam Covid-19 dēļ nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu atmaksu. Uzņēmums izmanto atbalstu, lai segtu saistības.</i> Neatbilstošu situāciju piemēri: <i>Uzņēmums ir aizņēmies finanšu līdzekļus no nesaistītas privātas personas. Aizdevējs izmanto iespēju pārvērst aizdevumu uzņēmuma akcijās uz iepriekš paredzētajiem nosacījumiem, atbalsta saņēmējs izmanto atbalstu, lai atpirktu uzņēmuma akcijas.</i>
Aizņēmumi no kredītiestādēm.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem līzīngā un kredīta maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzīngā un kredīta maksājumus par nākamo periodu. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Covid-19 dēļ uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu kārtējo maksājumu vai, lai veiktu uzkrāto kredīta maksājumu atmaksu.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalstu, lai veiktu priekšlaicīgu līzīngā maksājumu segšanu pēc 2021.gada.</i>
Citi aizņēmumi	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Covid-19 dēļ uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu kārtējos aizņēmuma un aizņēmuma procentu maksājumus privātam aizdevējam, atbilstoši paredzētajiem aizdevuma nosacījumiem. Saistību segšanai tiek izmantots atbalsts.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalsta līdzekļus, lai veiktu visu saistību apjoma priekšlaicīgu apmaksu.</i>
No pircējiem saņemtie avansi.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs:

		<i>Uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai apmaksātu izveidojušos parādu par 2019.gada jūnijā pircēja veiktu daļēju avansa maksājumu par ekskluzīvu mēbeļu komplekta izgatavošanu. Vienlaikus uzņēmums citu pasūtītāju Covid-19 izraisītu parādu dēļ nav spējīgs iegādāties visus nepieciešamos izejmateriālus, lai varētu izpildīt pasūtījumu atbilstoši līgumam, nedz arī lai atmaksātu avansa maksājumu. Saistības tiek segtas no atbalsta līdzekļiem.</i>
Parādi piegādātājiem un darbuizpildītājiem.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums 2019.gada jūnijā ir noslēdzis būvdarbu līgumu par no paša rezervēm finansētu jaunu ražošanas telpu izbūvi, veicot kvartiles regulārus daļēja avansa maksājumus izpildītājam. Būvniecības ir apturēta un objektu nav iespējams nodot ekspluatācijā, jo uzņēmuma nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu kārtējos maksājumus.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalstu, lai apmaksātu avansa līgumu saistības piegādātājam par preču piegādi 2022.gada jūnijā.</i>
Maksājamie vekseli.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Eksportējošs uzņēmums 2020.gada martā ir izņēmis vekseli uz 12 mēnešu periodu, lai segtu apgrozāmo līdzekļu deficītu, kas ir radies Covid-19 radīto dažāda tipa elektronisko komponentu no Ķīnas piegāžu aizkavējumu dēļ. Uzņēmums kvalificējas atbalstam un to izmanto, lai veiktu saistību atmaksu noteiktajā termiņā.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalstu, lai segtu 2021.gada janvārī izsniegtu vekseli, kura saistības iestājas 2022.gada jūlijā.</i>
Parādi radniecīgajām sabiedrībām.	Daļēji aizliegts	Atbalstu nedrīkst izmantot neparedzētu aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona, saistīta persona. Atļauta granta lietošana saistīto personu aizdevumu segšanai par kārtējo rēķinu apmaksu, kam iestāties apmaksas termiņš, periodā no 2020.gada novembra līdz 2021.gada jūnijam ieskaitot, nodrošinot šo veikto maksājumu izsekojamību un būtības atspoguļošanu grāmatvedībā, kas pierāda likviditātes problēmu risināšanas mērķi.
Parādi asociētajām sabiedrībām.	Daļēji aizliegts	Atbalstu nedrīkst izmantot aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona, saistīta persona. Atļauta granta lietošana saistīto personu aizdevumu segšanai par kārtējo rēķinu apmaksu, kam iestāties apmaksas termiņš, periodā no 2020.gada novembra līdz 2021.gada jūnijam ieskaitot, nodrošinot šo veikto maksājumu izsekojamību un būtības atspoguļošanu grāmatvedībā, kas pierāda likviditātes problēmu risināšanas mērķi.
Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot nodokļu maksājumu, tai skaitā valsts noteikto obligāto maksājumu veikšanai. Vienlaikus, jāņem vērā, ka valsts ir paredzējusi citus atbalsta mehānismus, kas ļauj pagarināt nodokļu nomaksas termiņus. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Nodokļu maksātājam ir izveidojies nodokļu parāds Covid-19 krīzes sākumā - 2020.gada maijā. Nodokļu maksātājs ir vērsies nodokļu administrācijā un ir vienojies par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu. Nodokļu maksājumus, kas veicami saskaņā ar termiņpagarinājumā noteikto grafiku, nodokļu maksātājs var segt no saņemtā valsts atbalsta līdzekļiem.</i>
Pārējie kreditori.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai.

		Grants nav izlietojams parādu segšanai radniecīgām un asociētām sabiedrībām. Grantu drīkst izmantot parādu segšanai saistītajām personām, ja tie ir bijuši vērsti uz kārtējo rēķinu apmaksu, kam iestāties apmaksas termiņš, periodā no 2020.gada novembra līdz 2021.gada jūnijam ieskaitot. Grants ir attiecināms uz jau segtiem maksājumiem, izņēmuma gadījumā situācijā, ja atbrīvotie naudas līdzekļi tiek saglabāti uzņēmumā (t.i., atbrīvotie līdzekļi granta izlietošanas laikā tiek izmantoti, piemēram, darba algu segšanai, nodokļu nomaksām vai norēķiniem par precēm un pakalpojumiem) un neiestājās situācija, kad summa tiek nodota radniecīgām un asociētām sabiedrībām. Atbilstošas situācijas piemērs: Atbalsta līdzekļus var izlietot norēķiniem ar saistītu personu, piemēram, krīzes periodā iestājušos kārtējo un uzkrāto saistību segšanai par mātes vai māsas uzņēmuma piegādātajām precēm, telpu nomu, u.c. maksājumiem.
• Nākamo periodu ieņēmumi.		Nav attiecināms
• Neizmaksātās dividendes.	Aizliegts	Atbalstu nedrīkst izmantot sadalei dividendēs.
2. Īstermiņa kreditori		
• Aizņēmumi pret obligācijām.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot citu saistību segšanai, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbilstošas situācijas piemērs: Uzņēmums ir emitējis īstermiņa obligācijas ar nodrošinājumu, iekļaujot uzņēmuma pamatdarbībā izmantotos aktīvus. Uzņēmums apgrozāmo līdzekļu trūkuma dēļ Covid-19 iespējams veikt atmaksu, kurai iestāties atmaksas termiņš. Neatbilstošas situācijas piemērs: Investors izmanto konvertējamo obligāciju iespējas un pieprasa obligācijas apmainīt pret akcijām, atbalsta saņēmējs izmanto atbalstu, lai atpirktu apmainītās uzņēmuma akcijas.
• Akcijās pārvēršamie aizņēmumi.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot citu saistību segšanai, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš Atbilstošas situācijas piemērs: Uzņēmums 2020.gada augustā, vēloties pielāgot ražošanas ciklu globālajām tirgus izmaiņām, ir veicis īstermiņa mezanīna tipa aizņēmumu ar nosacījumu, kam ir iestāties samaksas termiņš, vienlaikus uzņēmumam Covid-19 dēļ nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu atmaksu. Uzņēmums izmanto atbalsta līdzekļus, lai segtu saistības. Neatbilstošas situācijas piemērs: Uzņēmums ir aizņēmies finanšu līdzekļus no nesaistītas privātas personas. Aizdevējs izmanto iespēju pārvērst aizdevumu uzņēmuma akcijās uz iepriekš paredzētajiem nosacījumiem, atbalsta saņēmējs izmanto atbalstu, lai atpirktu uzņēmuma akcijas.
• Aizņēmumi no kredītiestādēm.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem līzīngā un kredīta maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzīngā un kredīta maksājumus par nākamo periodu Atbilstošas situācijas piemērs: Covid-19 dēļ uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu īstermiņa kredīta uzkrāto parādsaistību atmaksu. Neatbilstošas situācijas piemērs: Uzņēmums izmanto atbalstu ne tikai, lai veiktu 2020.gada septembrī izņemta 12 mēnešu īstermiņa kredīta tekošo ikmēneša maksājumu apmaksu, bet gan, lai veiktu visas 2021.gadā atlikušās kredīta summas priekšlaicīgu atmaksu.
• Citi aizņēmumi.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs:

		<i>Covid-19 dēļ uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu kārtējos aizņēmuma un aizņēmuma procentu maksājumus privātam aizdevējam, atbilstoši paredzētajiem aizdevuma nosacījumiem. Saistību segšanai tiek izmantoti atbalsta līdzekļi.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalsta līdzekļus, lai veiktu visu saistību apjoma priekšlaicīgu apmaksu.</i>
No pircējiem saņemtie avansi.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš 2020.gada laikā. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai samaksātu izveidojušos parādu par 2020.gada septembrī pircēja veiktu avansa maksājumu par tāda pakalpojuma nodrošināšanu, kas nav atļauts Covid-19 epidemioloģisko apstākļu dēļ. Parāds tiek atmaksāts no atbalsta līdzekļiem.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai samaksātu izveidojušos parādu par 2021.gada janvārī pircēja veiktu avansa maksājumu, ja šajā periodā uzņēmumam noteikts aizliegums veikt saimniecisko darbību Covid-19 epidemioloģisko apstākļu dēļ. Parāds tiek atmaksāts no grantu līdzekļiem.</i>
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš un to segšana ir nepieciešama, lai nodrošinātu saimnieciskās darbības nepārtrauktību. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums 2019.gada jūnijā ir noslēdzis būvdarbu līgumu par jaunu ražošanas telpu izbūvi ar regulāriem kvartiles avansa maksājumiem. Būvniecības ir apturēta un objektu nav iespējams nodot ekspluatācijā, jo uzņēmuma nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai samaksātu izveidojušos parādu par 2020.gada septembrī pircēja veiktu avansa maksājumu par tāda pakalpojuma nodrošināšanu, kas nav atļauts Covid-19 epidemioloģisko apstākļu dēļ. Parāds tiek atmaksāts no atbalsta līdzekļiem.</i> Citu atbalstām saistību pret darbuzņēmējiem uzskaitījums, situācijā, ja pretendents <u>var pamatot uzņemto saistību nepieciešamību</u> uzņēmuma ilgtspējas un turpmākas darbības nodrošināšanai un likviditātes problēmu novēršanai: - Ēkas fasādes krāsošanai; - Ēkas nodrupušā cokola remontam; - Reklāmas piona izgatavošanai un uzstādīšanai pie kroga iebrauktuves; - Informatīvu ceļazīmju izvietojumam uz pieguļošajiem autoceļiem. <i>Ja būvniecības vai remonta darbi, – uzsvars uz kosmētiskiem un ārkārtas remontiem, kas nodrošina saimnieciskā darbībā izmantoto ēku turpmāku izmantošanu un saglabāšanu, un, kas ir uzskatāmi par komersanta darbības pamatlīdzekli, kura atjaunošana nepārprotami veicina krīzes pārvarēšanu.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Tūrooperators izmanto atbalstu, lai apgrozāmo līdzekļu deficīta apstākļos segtu saistības pret klientu, kurš 2021.gada janvārī ir veicis avansa maksājumu par pilna servisa pakalpojumu – nebūtisku atpūtas braucienu 2021.gada martā uz trešo valsti ar izlidošanu no lidostas "Rīga".</i>
Maksājамie vekseli.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums 2020.gada novembrī apgrozāmo līdzekļu trūkuma apstākļos ir izņēmis vekseli uz 6 mēnešu periodu, lai segtu tekošos maksājumus. Uzņēmums izmanto atbalsta maksājumu, lai veiktu vekseļa samaksu.</i> Neatbilstošas situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalstu, lai segtu 2021.gada janvārī izsniegtu vekseli, kura saistības iestājas 2021.gada jūlijā.</i>

• Parādi radniecīgajām sabiedrībām.	Aizliegts	Atbalstu nedrīkst izmantot aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona, saistīta persona
• Parādi asociētajām sabiedrībām.	Aizliegts	Atbalstu nedrīkst izmantot aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona, saistīta persona
• Nodokļi un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.	Atļauts	Nosacījums: Nav noteikts ierobežojums maksājumu, tai skaitā valsts noteikto obligāto maksājumu veikšanai. Nodokļu nomaksa veicama atbilstoši ienākošajiem maksājumu termiņiem (nevis priekšlaicīgi). ² Atbilstošas situācijas piemērs: Nodokļu maksātājam ir izveidojies nodokļu parāds 2020.gada decembrī. Nodokļu maksātājs ir vērsies nodokļu administrācijā un ir vienojies par nodokļu samaksas termiņa pagarinājumu. Nodokļu maksājumus, kas veicami saskaņā ar termiņpagarinājumā noteikto grafiku, nodokļu maksātājs var segt no saņemtā valsts atbalsta līdzekļiem.
• Pārējie kreditori.	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Atbalstu var izlietot norēķiniem ar saistītu personu, piemēram, krīzes laikā kārtējo un uzkrāto maksājumu veikšanai par mātes vai māsas uzņēmuma piegādātajām precēm, telpu nomu, u.c. maksājumiem. (VID ir tiesības vērtēt maksājumu sadārdzinātību par atbalsta izlietotajām summām) Grants nav izlietojams parādu segšanai radniecīgām un asociētām sabiedrībām. Grantu drīkst izmantot parādu segšanai saistītajām personām, ja tie ir bijuši vērsti uz kārtējo rēķinu apmaksu, kam iestājies apmaksas termiņš, periodā no 2020.gada novembra līdz 2021.gada jūnijam ieskaitot. Grants ir attiecināms uz jau segtiem maksājumiem, izņēmuma gadījumā situācijā, ja atbrīvotie naudas līdzekļi tiek saglabāti uzņēmumā (t.i., atbrīvotie līdzekļi granta izlietošanas laikā tiek izmantoti, piemēram, darba algu segšanai, nodokļu nomaksām vai norēķiniem par precēm un pakalpojumiem) un neiestājās situācija, kad summa tiek nodota radniecīgām un asociētām sabiedrībām.
• Nākamo periodu ieņēmumi.		Nav attiecināms
• Neizmaksātās dividendes.	Aizliegts	Atbalstu nedrīkst sadalīt dividendēs
• Uzkrātās saistības.	Atļauts	Citu saistību segšanai, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš
• Atvasinātie finanšu instrumenti	Aizliegts	Saņemto atbalstu uzņēmums nedrīkst izmantot darījumiem ar atvasinātajiem finanšu instrumentiem aizdevumu izsniegšanai vai ieguldījumu veikšanai
Citi izdevumi	Atļauts	Nosacījums: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem izdevumiem, ja šie izdevumi uzņēmumam ir nepieciešami saimnieciskās darbības nepārtrauktībai. Atbilstošas situācijas piemērs: - Uzņēmums izmanto atbalstu, lai segtu darbinieku darba algu (tai skaitā starpības piemaksu subsidētajai algai). Neatbilstošas situācijas piemērs: - Atbalstu nedrīkst attiecināt uz uzņēmuma jau iepriekš veiktajiem maksājumiem; - Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzingu un kredīta maksājumus par nākamo periodu; - Atbalstu nedrīkst izmantot ar saimniecisko darbību nesaistītu izdevumu (tādu, kas nav tieši attiecināmi uz uzņēmuma darbību) segšanai.

² Jāņem vērā, ka nodokļu parādu nomaksai valsts ir paredzējusi arī citus atbalsta mehānismus, līdz ar to atbalstāma ir tekošo maksājumu segšanas fakts.

BIEŽĀK UZDOTIE JAUTĀJUMI UN ATBILDES

Nr.p.k.	Jautājums/atbilde
1.	Jautājums: Vai drīkst veidot lielākus preču uzkrājumus nekā pirmskrīzes periodā. Atbilde: Nē, preču krājumus drīkst veidot tādā pašā apmērā, kā tas tika darīts pirmskrīzes periodā. Grants nav paredzēts uzkrājumu veidošanai.
2.	Jautājums: Vai atbalstu drīkst izmantot jaunu pamatlīdzekļu iegādei (piemēram, datori, printeri un citas attālinātai strādāšanai nepieciešamās tehnikas vienības)? Atbilde: Pamatlīdzekļu iegāde ir attiecināma, ja atbalsta saņēmējs var pamatot veiktās iegādes saistību ar uzņēmuma pamatdarbības jomu un nepieciešamību uzņēmuma likviditātes novēršanai un turpmākas darbības nodrošināšanai.
3.	Vai par atbalsta līdzekļiem drīkst apmaksāt: - Nodokļu parādus, kas ir veidojušies 2020.gada pavasarī? Atbilde: Jā, drīkst. Atbalstu iespējams izmantot nodokļu maksājumu, tai skaitā valsts noteikto obligāto maksājumu veikšanai. Vienlaikus, jāņem vērā, ka valsts ir paredzējusi citus atbalsta mehānismus, kas ļauj pagarināt nodokļu nomaksas termiņus. - Uzkrātos īres maksas parādus no 2020.gada pavasara? Atbilde: Jā, drīkst. Drīkst apmaksāt īstermiņa parādus (saistības ir iestājušās sākot no 2020.gada). - Kredītus un līzingu (ja kredīta vai līzinga ņēmējs ir atbalsta saņēmējs)? Atbilde: Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem atbalsta saņēmēja līzinga un kredīta maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzinga un kredīta maksājumus par nākamo periodu.
4.	Jautājums: Vai atbalstu drīkst izmantot būvniecībai, remonta vai kosmētiskā remonta veikšanai (piemēram, restorāns vai naktsmītnes telpu atjaunošanai)? Atbilde: Jā, drīkst, ja ir iespējams pamatot, ka šāda darbība ir <i>nepieciešama saimnieciskās darbības nodrošināšanai</i> .
5.	Jautājums: Vai drīkst izmantot atbalstu naudas atgriešanai klientiem par nenotikušiem ceļojumiem? Atbilde: Jā, drīkst. Vienlaikus nav pieņemama tādu izveidojušos parādu klientiem segšana, kas radušies, saņemot no pircēja veiktu avansa maksājumu krīzes laikā, kad tāda pakalpojuma nodrošināšanu nav bijusi atļaut Covid-19 epidemioloģisko apstākļu dēļ.
6.	Jautājums: Vai drīkst apmaksāt kārtējos rēķinus? Atbilde: Jā, atbalst drīkst izmantot uzņēmuma komunālo rēķinu segšanai, ja ir iestāties to termiņš.
7.	Jautājums: Vai atbalstu var izmantot, lai piemaksātu algas daļu, kas netiek kompensēta no citiem valsts atbalsta veidiem, piemēram, dīkstāve, subsidētā darba vieta, VKKF institūciju ilgtspējas programmas ietvaros noteiktā darba algas kompensācija, kas identiska maksimālajam dīkstāves algas apjomam? Vai no saņemtā atbalsta varam segt algas daļu par pusi mēneša darbiniekam, kurš otru pusi mēneša ir bijis dīkstāvē un saņēmis dīkstāves pabalstu no valsts? Atbilde: Atbalsta saņēmējs var izmantot atbalstu, lai segtu darbinieku darba algu (tai skaitā starpības piemaksu subsidētajai algai).
8.	Jautājums: Vai var attiecināt ar konkrētu projektu izstrādi saistītas izmaksas? Atbilde: Drīkst attiecināt, ja projekta īstenošanas rezultātā ir iestāties saistību termiņš pret atbalsta pretendentu. Nepieciešams pamatot, ka minētās aktivitātes ir tieši saistītas ar uzņēmuma pamatdarbības jomu un nepieciešamību uzņēmuma likviditātes un turpmākas darbības nodrošināšanai.
9.	Jautājums: Vai var attiecināt uz atbalsta maksājumus – izdevumus, ko uzņēmums ir apmaksājis par 2020.gada novembri un pārējiem tekošiem mēnešiem (par kuriem pienākas grants) no saviem iekrātiem līdzekļiem? Atbilde: Atbalsts netiek attiecināts uz jau veiktiem maksājumiem.
10.	Jautājums: Vai var izmantot saņemto grantu aizdevuma atmaksai saistītām uzņēmumam, ja aizdevums bija saņemts pirms ārkārtas situācijas. Aizdevums saņemts 2020 gadā starp ārkārtējām situācijām Atbilde: Atbalstu nedrīkst izmantot aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona, saistīta persona.
11.	Jautājums: Vai no atbalsta varam norēķināties ar saistīto (mātes vai māsas) uzņēmumu, kurš piegādā preces, nomā mums telpas, sniedz komunālos pakalpojumus? Atbilde: Jā, drīkst, ja ir iestāties to samaksas termiņš.
12.	Jautājums: Vai ir jāgatavo atskaites, kādā formātā? Atbilde: Atbalsta saņēmējam nav jāgatavo atskaites, taču ir jānodrošina visas informācijas par granta līdzekļu izmantojumu uzskaiti un uzglabāšanu turpmākos 10 gadus. Rekomendēts savlaicīgi uzņēmuma grāmatvedībā nodalīt ar atbalsta izmantojumu veikto darbību informāciju atsevišķā plūsmā vai izvēlēties funkcionāli racionālāko pieeju šādu darbību identificēšanai.
13.	Jautājums: Vai atbalstu var izmantot norēķiniem ar primārajiem ražotājiem?

	Atbilde: Atbalstu lauksaimniecības produktu pārstrādes vai tirdzniecības nozares uzņēmumiem piešķir ar nosacījumu, ka to daļēji vai pilnībā nenodod primārajiem ražotājiem un atbalsts nav balstīts uz tādu produktu cenu vai daudzumu, kuri iegādāti no primārajiem ražotājiem vai kurus attiecīgie uzņēmumi laiduši tirgū.
14.	Jautājums: Ja ir beidzies piešķirtā atbalsta izlietojuma termiņš, kādas darbības tad ir nepieciešams veikt? Vai ir obligāta prasība visus piešķirtos līdzekļus izlietot? Atbilde: Ja atbalsts netiek izlietots līdz 2021. gada 31. jūlijam, vai ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma pieņemšanas brīža par atbalsta, lai kompensētu apgrozāmo līdzekļu plūsmas kritumu, kas saistīts ar Covid-19 infekcijas otro izplatīšanās vilni, piešķiršanu, neizlietoto atbalsta daļu uzņēmums atmaksā Valsts ieņēmumu dienestam.
15.	Jautājums: Vai saņemto grantu drīkst izmantot parādu segšanai radniecīgām un asociētām sabiedrībām un saistītajām personām? Vai jau segtie operatīvās darbības izdevumi, kas ir segti no uzņēmuma līdzekļiem ārkārtas situācijas laikā pirms granta saņemšanas nav attiecināmi uz granta līdzekļiem. Atbilde: Grants nav izlietojams parādu segšanai radniecīgām un asociētām sabiedrībām. Grantu drīkst izmantot parādu segšanai saistītajām personām, ja tie ir bijuši vērsti uz kārtējo rēķinu apmaksu, kam iestājies apmaksas termiņš, periodā no 2020.gada novembra līdz 2021.gada jūnijam ieskaitot. Grants ir attiecināms uz jau segtiem maksājumiem, izņēmuma gadījumā situācijā, ja atbrīvotie naudas līdzekļi tiek saglabāti uzņēmumā (t.i., atbrīvotie līdzekļi granta izlietošanas laikā tiek izmantoti, piemēram, darba algu segšanai, nodokļu nomaksām vai norēķiniem par precēm un pakalpojumiem) un neiestājās situācija, kad summa tiek nodota radniecīgām un asociētām sabiedrībām.
16.	Jautājums: Vai uzņēmums drīkst ieguldīt granta līdzekļus, lai paplašinātu darbību vai pārorientētu darbību, jo nav iespējama uzņēmuma darbība atbilstoši līdzšinējai praksei? Atbilde: Atbalstu drīkst izmantot norādītajiem mērķiem. Arī gadījumā, Ja uzņēmumam bija uzkrāti līdzekļi pirms Covid pandēmijas (nesadalītā peļņa), kas bija paredzēti investīcijām attīstībā un šie līdzekļi tika izlietoti, lai segtu apgrozāmo līdzekļu plūsmas kritumu, kas bija saistīts ar valstī ieviestajiem ierobežojumiem, tad uzņēmums ir tiesīgs attiecināt saņemto grantu uz no nesadalītās peļņas segtajiem izdevumiem, bet ne vairāk kā faktiski segto izmaksu apmērā. Vienlaikus uzņēmumam jānodrošina visu saistīto izdevumu izsekojamību un pārskatāmību, attiecīgi nodrošinot nepieciešamo dokumentu kopumu, kas apliecinātu veikto izmaksu, apmaksu saistību ar strukturālām izmaiņām uzņēmuma darbībā, piemēram, rīkojumus par noteiktu preču, pakalpojumu vai izdevumu segšanu, kā arī maksājumu pamatojošos dokumentus (rēķinus, kvītis, u.tml.) un to izsekojamību. Dokumentus jāuzglabā atbilstoši vispārpieņemtajām grāmatvedības normām likumā "Par grāmatvedību" un citu saistošo Ministru kabineta noteikumu ietvaros. Atbalsta pēcuizraudzības periodā ieteicams nodalīt visu ar atbalsta saņemšanu saistīto dokumentāciju.
17.	Jautājums: Vai uzņēmums, kura kāds no darbības veidiem ir iekļauts ierobežoto nozaru skaitā, drīkst saņemt atbalstu, ja tiek pierādīta uzņēmuma darbība atbalstāmā nozarē, vai ir iespējams nodalīt darbības rādītājus un izdevumus atbilstoši darbības nozarēm? Atbilde: Atbalstu drīkst saņemt, ja atbalsta pretendents spēj nodalīt ar uzņēmuma darbību saistītos rādītājus, īstenojot darbības nozaru dalījuma principu.
18.	Jautājums: Vai uzņēmums, kurš daļai uzņēmuma darbinieku ir maksājis dīkstāves pabalstu, drīkst izmantot granta apgrozāmiem līdzekļiem atbalstu, lai segtu pārējo darbinieku algas, kā arī lai segtu algas dīkstāves pabalstu saņēmušajiem darbiniekiem par periodu, kurā netika saņemts dīkstāves atbalsts? Piemērs: "Uzņēmums 5 darbiniekiem periodā ir maksājis dīkstāves pabalstu, kas ir noslēdzies. Uzņēmums vēlas segt atalgojuma izdevumus pārējiem 50 darbiniekiem, kas pabalstu nav saņēmuši, kā arī segt 5 darbinieku algas par periodu, kuru nesedz dīkstāves pabalsts, no apgrozāmo līdzekļu atbalsta programmas." Atbilde: Aprakstītā situācija ir atbalstāma apgrozāmo līdzekļu granta programmas ietvaros. Atbalsta grantu drīkst izmantot, lai segtu darbinieku algas izdevumus, dīkstāves pabalsta nekompensēto algas daļu, vai, lai turpinātu algas izmaksu par periodu, kurā vairs netiek saņemts dīkstāves pabalsts.
19.	Jautājums: Vai pārdodot uzņēmumu, kas ir saņēmis granta līdzekļus un tos ir izmantojis pamatlīdzekļu, kas tiek izmantoti uzņēmuma primārās darbības nodrošināšanā, iegādei, Ir jāatmaksā atbalsts? Atbilde: Vispirms, jāņem vērā, ka atbalstam ir jābūt izlietotam triju mēnešu laikā no iesnieguma iesniegšanas brīža, bet ne vēlāk kā līdz 2021. gada 31. jūlijam (ar grozījumiem līdz 2021. gada 31. jūlijam vai ne vēlāk kā divu mēnešu laikā no Valsts ieņēmumu dienesta lēmuma pieņemšanas brīža). Uzņēmumam, kuru pērk, nav jāatmaksā atbalsts. Vienlaikus vēršam uzmanību, ka uz uzņēmumu, kas vēlas iegādāties bankrotējušu citas darbības sfēras uzņēmumu, attiecas prasība, ka tam piešķirtais atbalsts netiek izmantots bankrotējošā citas darbības sfēras uzņēmuma pirkšanai un saistību segšanai.
20.	Jautājums: Darbinieks iesniedz atlūgumu un paraksta vienošanos ar uzņēmumu par darba attiecību izbeigšanu. Vai granta līdzekļus var izmantot šī darbinieka aprēķinātās neizmantotā atvaļinājuma naudas izmaksai? Atbilde: Saņemto atbalstu var izlietot uzņēmuma darbinieka aprēķinātās neizmantotā atvaļinājuma naudas izmaksai, jo identificēts apgrozāmo līdzekļu plūsmas kritums un cita veida ienākumi šīs izmaksas nesedz, bet ir būtiskas saimnieciskās darbības nodrošināšanai un likviditātes problēmu risināšanai.
21.	Jautājums: Ja ir noslēgts nomas līgums, kur līdz jūlijam jāveic nomas maksa avanss 12 mēnešiem uz priekšu, vai to var attiecināt kā granta attiecināmās izmaksas? Par atsevišķiem objektiem tiek prasīta nomas maksa par visu sezonu (piem., vasaru vai gadu). Atbilde: Granta izlietošana ir paredzēta tādu saimnieciskās darbības izmaksu segšanai, kas vērstas uz uzņēmuma nepārtrauktas darbības turpināšanu un likviditātes problēmu risināšanai. Atbalstu iespējams izmantot kārtējiem saistību maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestājies samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai.

	Izņēmuma gadījums var būt, ja uzņēmumam salīdzinoši ar periodu iepriekš ir bijuši izrakstīti rēķini, kas paredz veikt maksājumu avansā, piemēram, par gadu, un minētais maksājums nav sadalīts starpmaksājumos. Attiecīgi tikai šādi avansa maksājumi var tikt attiecināti uz grantu. Atbilstošās situācijas piemērs: <i>Uzņēmums 2019.gada jūnijā ir noslēdzis būvdarbu līgumu par no paša rezervēm finansētu jaunu ražošanas telpu izbūvi, veicot kvartiles regulārus daļēja avansa maksājumus izpildītājam. Būvniecības ir apturēta un objektu nav iespējams nodot ekspluatācijā, jo uzņēmuma nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu <u>kārtējos maksājumus</u>.</i> Aizņēmumi no kredītiestādēm – nosacījums: atbalstu iespējams izmantot <u>kārtējiem</u> līzingu un kredīta maksājumiem, ja šīm saistībām ir iestāties samaksas termiņš. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzingu un kredīta maksājumus par nākamo periodu. Covid-19 dēļ uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu kārtējo maksājumu vai, lai veiktu uzkrāto kredīta maksājumu atmaksu. Nodokļi – nav noteikts ierobežojums maksājumu, tai skaitā valsts noteikto obligāto maksājumu, veikšanai. Nodokļu nomaksa veicama atbilstoši ienākošajiem maksājumu termiņiem (nevis priekšlaicīgi).³ Covid-19 dēļ uzņēmumam nav brīvo apgrozāmo līdzekļu, lai veiktu kārtējos aizdevuma un aizdevuma procentu maksājumus privātam aizdevējam, atbilstoši paredzētajiem aizdevuma nosacījumiem. Saistību segšanai tiek izmantots atbalsts. Neatbilstošās situācijas piemērs: <i>Uzņēmums izmanto atbalstu, lai veiktu priekšlaicīgu līzingu maksājumu segšanu pēc 2021.gada, piemēram, lai apmaksātu avansa līgumu saistības piegādātājam par preču piegādi 2022.gada jūnijā.</i>
22.	Jautājums: Ēdināšanas uzņēmumam ir nepieciešams pārveidot līdzšinējo darbības modeli un ir jāveido jauna struktūrvienība, piemēram, lai nodrošinātu ēdienu piegādes. Vai granta līdzekļus var izmantot, lai pirktu pamatlīdzekļus un inventāru šai struktūrvienībai? Atbilde: <i>Atbalsta programmas mērķis ir Covid-19 krīzes skartam uzņēmumam sniegt atbalstu apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai, lai pārvarētu Covid-19 infekcijas otro izplatīšanās vilni. Attiecīgi granta izlietošana paredzēta tādai saimnieciskās darbības izmaksu segšanai, kas vērsta uz uzņēmuma nepārtrauktas darbības turpināšanu un likviditātes problēmu risināšanai.</i>⁴ Atbalstu ir aizliegts izmantot: • Ieguldījumu veikšanai (t.sk. pamatlīdzekļos, kas netiek izmantoti uzņēmuma primārās darbības nodrošināšanā, luksusa preču iegādei, uzkrājumu veidošanai cēlmēteļos, un citu vērtību iegādei, kas ir uzskatāmi par likvidiem ieguldījumu objektiem); • Ieguldījumu veikšanai nekustamajā un ieguldījuma tīpašumos; • Aizdevumu izsniegšanai • Aizdevuma saistību segšanai, ko izdevis komersanta dalībnieks, amatpersona, saistīta persona. • Atbalstu nedrīkst izmantot sadalei dividendēs; • Atbalstu nedrīkst attiecināt uz uzņēmuma jau iepriekš veiktajiem maksājumiem; • Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai, piemēram, veikt līzingu un kredīta maksājumus par nākamo periodu; • Ar saimniecisko darbību nesaistītus izdevumu segšanai, kas nav tieši attiecināmi uz uzņēmuma darbību. Atbilstoša pamatojuma piemēri: • <i>Ēdināšanas uzņēmumam nepieciešams pielāgot vai pārveidot līdzšinējo darbības modeli, nepieciešami pamatlīdzekļi un inventārs, lai varētu sniegt pakalpojumus ārpus telpām. Tiek iegādāti pamatlīdzekļi, piemēram, nojumes, tenti, lapenes, ārtelpu mēbeles, ārtelpas vidi uzlabojošā tehnika, gaisa apsildes ierīces, ēdiena pārvietošanas inventārs, ārtelpu sanitārie mezgli (izlietnes ar ūdens pievadu).</i> • <i>Viesmīlības uzņēmumam nepieciešams pielāgoties epidemioloģiskajai situācijai, lai spētu nodrošināt labāku gaisa apmaiņu iekštelpās, uzstādītu plastikāta aizslietņus, ierīkotu gaisa kvalitātes monitoringa sistēmu, nodrošinātu attālināto saskari ar klientu.</i> • <i>Ražošanas uzņēmumam nepieciešams nodrošināt darbību epidemioloģiskās situācijas apstākļos tiek ierīkota gaisa kvalitātes monitoringa sistēma, uzlabota ventilācija, ierīkoti darbinieku darba telpu atdaloši aizslietņi.</i>

³ Jāņem vērā, ka nodokļu parādu nomaksai valsts ir paredzējusi arī citus atbalsta mehānismus, līdz ar to atbalstāma ir tekošo maksājumu segšanas fakts.

⁴ Informācija par pieteikšanos atbalsta mehānismam un tā saņemšanu, kā arī par citiem saistāmiem jautājumiem pieejams vietnē. Papildus informācija: <https://www.vid.gov.lv/lv/covid-19>.

	- Vietējs pārtikas ražošanas uzņēmums pārstrukturizē darbību, lai efektīvizētu ražošanu un samazinātu nepieciešamību piesaistīt sezonālos darbiniekus produkcijas fasēšanas līnijā, mazinātu darbinieku, ierobežotu vīrusa infekcijas izplatīšanās riskus. Uzņēmums iegādājas nepieciešamās iekārtas darbības efektīvēšanai. - Cita atbalstāmu pamatlīdzekļu iegāde, kas ir tieši saistīta ar uzņēmuma pamatdarbības jomu: - Vēdināma stiklota nojume (siltumnīcas veida) ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai āra teritorijā; - Koka lapenes ēdināšanas pakalpojumu nodrošināšanai ārtelpās; - Āra kafejnīcas mēbeles (galdi, krēsli, lietussargi); - Teritorijas labiekārtošana - apstādījumu atjaunošana un ierīkošana (āra kafejnīcas klientu labsajūtas nodrošināšanai); - Vecā bērnu laukuma nomaiņa ar jaunu (ārā kafejnīcas klientu labsajūtas nodrošināšanai); - Zāles plāvējs ar aprīkojumu (ārā teritorijas labiekārtošanai); - Metāla konteiners - zāles plāvēja un cita inventāra novietošanai un uzglabāšanai (nesezonā āra mēbeles); - Minibāra iegāde viesnīcas numuriņiem (ledusskapis/mēbele); - Novecojušās biroja tehnikas atjaunošana. - Gaisa kondicionēšanas aparātu iegāde. - Vannas iegāde viesnīcas numuriņam. <u>Neatbilstošu situāciju piemēri:</u> - Uzņēmums iegulda atbalstu tīpašuma (zemesgabali, ēkas, inženierbūves, telpu grupas un minēto objektu domājamās daļas) iegādē, lai iegūtu nomas (īres) maksu vai sagaidītu cenas celšanos (vērtības pieaugumu) - Uzņēmums iegulda atbalstu pamatlīdzekļos, kuru bilances vērtība tiks atgūta pārdošanas darījumā, nevis turpmākas izmantošanas gaitā <i>Uzņēmums iegādājas bankrotējuša citas darbības sfēras uzņēmuma ražošanas līniju ar mērķi mainīt atbalstu saņēmumā uzņēmuma pamatdarbības veidu</i>
23.	Jautājums: Covid-19 ietekmēto pārcelto nodokļu maksājumi (piemēram, tika pārcelti nodokļu maksājumi par 2020.gadu ar maksājuma termiņu 2023. gadā. Ja gribam nomaksāt šos nodokļus jau tagad, maksājums netiks attiecināts kā sedzams no granta naudas. Šobrīd EM vadlīnijās šī situācija nav precīzi skaidrota un tāpēc VID norāda, ka nodokļu maksājumi jāveic datumā, uz kuru maksājums ir pārcelts, resp., 2023. gadā.), lai tas nebūtu jāuztver kā sods par to, ka Covid-19 ietekmē 2020. gadā nodokļu nomaksu vienojāties pārcelt nevis uz gadu, bet 3 gadiem. Atbilde: Nodokļu maksātājam ir tiesības vienoties ar Valsts ieņēmumu dienestu par nodokļu samaksu, vienojoties par citu nodokļu nomaksas grafiku (atbilstoši VID sniegtajai informācijai seminārā ar nozari). Granta izlietošana ir attiecināma uz tekošajiem maksājumiem,
24.	Jautājums: Covid ietekmēto līzingu pārceltie maksājumi, kas attiecas uz periodu, kad piešķirts grants (piemēram, līzings maksājumi par 2020.gada novembri-2021.gada martu tika pārcelti uz 2021. gada augustu. Vai varam nomaksāt šos pārceltos maksājumus, uzskatot tos par attiecināmiem izdevumiem, ko segt no grantu līdzekļiem?). Atbilde: Vispirms, jāņem vērā, ka atbalsta attiecināmās izmaksas, kas radušās par periodu no 2020.gada novembra. Atbalstu nedrīkst izlietot nākamo periodu maksājumu veikšanai. Izņēmuma gadījums var būt, ja uzņēmumam ir iestājies saistību izpildes termiņš un tas ir atlikts. Attiecīgi uzņēmumam ir pienākums atkārtoti atsevišķi vienoties ar līzingu vai kredīta sniedzēju par minēto maksājumu (2020.gada novembri-2021.gada martu) atsevišķu nomaksas grafiku, kas paredz ātrāku nenosegto saistību nomaksu.
25.	Jautājums: No kura brīža izmaksas ir attiecināmas? Atbilde: Granta izlietošanu var attiecināt izmaksas, kuras paredzētas par periodu no 2020.gada 6.novembra
26.	Jautājums: Vai atļauta granta lietošana saistīto personu aizdevumu segšanai? Atbilde: Atļauta granta lietošana saistīto personu aizdevumu segšanai par kārtējo rēķinu apmaksu, kam iestājies apmaksas termiņš, periodā no 2020.gada novembra līdz 2021.gada jūnijam ieskaitot, nodrošinot šo veikto maksājumu izsekojamību un būtības atspoguļošanu grāmatvedībā, kas pierāda likviditātes problēmu risināšanas mērķi.